

‘Central Australia: Not a suitable place for a white woman’

Ik had, net als u waarschijnlijk, nog nooit gehoord van Fanny Ross of Tryphena Benstead. Maar na een bezoek aan de Pioneer Women’s Hall of Fame in Alice Springs zal ik hun namen niet meer vergeten. De reden van dat bezoek lag in de week daarvoor. Wij - dat wil zeggen mijn vrouw Elfrida en ik - maakten met een klein gezelschap en een gids een meerdaagse tocht door de woestijn ten zuidwesten van Alice. We raakten al snel gefascineerd door de variatie aan landschappen met grillige oeroude rotsformaties, diepe canyons en glinsterende zoutmeren. Om op een ander moment verrast te worden door lommerrijke *waterholes* met palmbomen en al; een onverwacht stukje tropen midden in die dorre woestijn.

Ook bezochten we de ruïnes van Owen Springs, een van de eerste *cattle stations* in het gebied (1872). Ik probeerde me voor te stellen hoe zwaar het leven zo ver van de bewoonde wereld moet zijn geweest. Alice Springs bestond nog niet en de dichtstbijzijnde stad Adelaide lag zestienhonderd kilometer zuidwaarts. Het land was, behalve voor de Aboriginals, onbekend terrein voor de nieuwkomers. Die hadden geen idee van het grillige klimaat. De ene keer langdurige droogte, dan weer overstromingen. Wie een ongeluk kreeg of ziek werd was de klos, want de medische posten zouden pas veel later komen. “Hoe hebben vrouwen het hier uitgehouden?”, vroeg de altijd praktische Elfrida (Waarom was ik daar zelf niet opgekomen?). Onze gids wees ons toen op die Hall of Fame in Alice. Een prima tip.

Zo maakten we enkele dagen later kennis met de moedige levens van Tryphena Benstead en Fanny Ross. Tryphenia volgde in 1885 haar man naar Barrow Creek, waar hij manager was van een veebedrijf. Hij had het dringende advies gekregen zijn vrouw thuis te laten. “*Not a suitable place to bring a white woman.*” Tryphenia kwam toch. Een reis van 1.920 kilometer: 640 kilometer in een rammelend treintje en de resterende 1.280 kilometer met paard en wagen. Ze mende de hele reis zelf de paarden. Dan Fanny Ross. Ook haar man was manager van een cattle station. Ook zij reisde hem achterna en bracht als verrassing een piano mee. Die had ze per ossenwagen laten bezorgen, een tocht van drie maanden door modder en diepe karrensporen. Ze toverde zijn bescheiden onderkomen om in een gastvrije pleisterplaats voor iedereen in de omgeving. Haar twee kinderen Ruby en Alex werden *playmates* van Aboriginalkinderen en leerden vloeiend hun taal spreken. Een Aboriginalvrouw redde tweemaal het leven van Ruby. Eenmaal toen ze bijna verdronk, een tweede keer toen ze verwaald raakte in de woestijn.

Het zijn slechts twee van de vele verhalen. Ze geven een indrukwekkend beeld van moed en volharding. Ver weg van de eigen beschaving en aanvankelijk verstoken van medische voorzieningen – een bevalling was een angstig vooruitzicht – handhaafden deze vrouwen zich in een door mannen gedomineerde omgeving. Zij zorgden voor leefbare woningen, waren gastvrij en bestierden de dagelijkse gang van zaken op de *homestead*, een microkosmos in een vreemd land. Een aanrader, deze Pioneer Women’s Hall of Fame. ■

Ad Borsboom is emeritus hoogleraar Pacific Studies aan de Radboud Universiteit te Nijmegen
www.terra-australis.nl